

Klas Allander
Tel: 08-698 85 39
klas.allander
@naturvardsverket.se

BESLUT
2009-07-02 Dnr 411-4847-09

Enl. sändlista

Ansökan om skydds jakt på varg i Hasselforsreviret

Beslut

Naturvårdsverket avslår ansökan.

Bakgrund

Örebro Läns Västra Viltförvaltningsområde, LRF Örebro, Örebro Läns Kennelklubb, Svenska Jägareförbundet i Örebro län, Jägarnas Riksförbund Örebro viltvårdsdistrikt och Sveaskog Naturförvaltning AB hemställer på uppdrag av lokalbefolkning och djurägare om tillstånd att i skadeförebyggande syfte skjuta två vargar inom Hasselforsreviret. En sällskapshund attackerades den 20 april 2009 vid Skagersholms Herrgård, Finnerödja.

Sökanden anför att tätheten av varg har påverkat lokalbefolkningens situation genom att i minskad utsträckning kunna ha hundar lösa inne på gårdar och tomter och möjligheten till tamdjurshållning samt inte minst den emotionella delen att behöva oroa sig för sina djur. Acceptansen för varg har minskat i Hasselforsreviret pga de skadebenägna vargarna och sökande vill med skydds jakt uppnå effekten att vargangrepp på hundar och tamdjur upphör.

Naturvårdsverket har 2009-06-18 begärt yttrande från Länsstyrelserna i Örebro och Värmlands län samt Viltskadecenter.

Länsstyrelsen i Örebro län avstyrker 2009-06-30 ansökan om skydds jakt på varg i Hasselforsreviret.

Länsstyrelsen har under vintern 08/09 konstaterat föryngring i Hasselforsreviret 2008. Om det är den norska varghannen som är hane till valparna är inte säkerställt med DNA-prov, även om det är högst troligt. Minst sju vargar spårades tillsammans fram till skyddsjakten under hösten 2008. I februari 2009 har minst sex vargar spårats tillsammans och endast en tik har konstaterats revirmarkera. Hur många vargar som finns kvar i dagsläget är oklart.

45 tamdjursägare har beviljats bidrag till rovdjursstängsel inom reviret 1999-2009. Uppskattningsvis finns idag 30-40 aktiva fårägare. Hur många oregistrerade tamdjursägare som finns inom reviret är okänt, men andelen tamdjursägare som har rovdjursstängsel bedöms som hög.

Länsstyrelsen har vid upprepade tillfällen varnat för att släppa hundar utan uppsikt i det aktuella området och på olika sätt säkerställa att inte vargar finns i jaktområden innan man släpper sin hund. Länsstyrelsen delar även ut vargpinglor till dem som jagar inom vargreviren. Intresset för pinglor har varit relativt stort i Hasselfors.

Inget angrepp på får eller nöt har konstaterats på Örebro sidan av reviret under 2007, 2008 och 2009. I juni respektive september 2008, inträffade dock två vargangrepp på får i Hasselforsreviret inom Värmlands län.

Under hösten 2007 och fram till skyddsjakten i december 2008 angreps åtta hundar varav en i Värmlands län. Ett av dessa angrepp skedde på en gård i Svartå i juni 2008. Den 20 april 2009 angreps en hund av två vargar på en gård i Skagersholm. Vid båda dessa tillfällen har hundägaren observerat vargarna och kunnat avbryta angreppen.

Den regionala rovdjursgruppen i länet har fått inkomma med yttrandet. Jägarnas Riskförbund och Svenska Jägareförbundet tillstyrker ansökan. Svenska Fåravelsförbundet anser att oönskade beteenden i en vargflock är svårt att få bort med skydds jakt på enstaka individer. Kanske bör hela flocken tas bort. Svenska Naturskyddsföreningen och Svenska Rovdjursföreningen avstyrker ansökan. Övriga representanter har inte yttrat sig.

Skadebilden efter den senaste skyddsjakten är en skadad hund. Inget angrepp på tamdjur har inträffat efter skyddsjakten och inga rapporter om frekventa störningar av varg på tamdjur har inkommit till Länsstyrelsen. Antalet angrepp på tamdjur har inte ökat i Hasselforsreviret under de senaste åren, vilket sökande anger. Länsstyrelsen är av den uppfattningen att kvarvarande vargar i Hasselfors inte i dagsläget kan anses som mer skadebenägna än andra vargar.

Länsstyrelsen i Värmlands län har inte inkommit med något yttrande.

Viltskadecenter föreslår i sitt yttrande 2009-06-26 att Naturvårdsverket ska avslå ansökan om skyddsjakt.

Våren 2009 förväntas det inte någon föryngring i Hasselforsreviret då det inte noterades någon ny parbildning efter att ledarhanen i reviret fälldes under skyddsjakt i december 2008. Enligt genomförda DNA-analyser var vargarna i reviret under 2007/2006 av skandinaviskt ursprung.

Sedan skyddsjakten i december 2008 har ett besiktat angrepp på hund registrerats i reviret. Det var i april 2009 då en hund angreps på förmiddagen hemma på gården av två vargar.

Viltskadecenters bedömning är att vargarna i Hasselforsreviret i dagsläget (dvs efter det att en varg avlivats under skyddsjakt i december 2008) inte är mer benägna än andra vargar att angripa hundar eller tamdjur.

Skäl

Juridiska förutsättningar för skyddsjakt

Skyddsjakt efter varg kan ske genom särskilt myndighetsbeslut med stöd av 23 a och 27 §§ jaktförordningen (1987:905). För att tillstånd till skyddsjakt ska kunna beviljas krävs att vissa villkor är uppfyllda. Det ska inte finnas någon annan lämplig lösning och skyddsjakten får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde och att det skall ske för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom (23 a § jaktförordningen).

Rovdjurspolitikens riktlinjer

När det gäller skyddsjakt på varg anförs följande i propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57):

”Innan det föreslagna etappmålet är nått bör skyddsjakt tillåtas endast i begränsad omfattning. Främst bör skyddsjakt kunna tillåtas inom renskötselområdet. Det gäller då främst vargar som etablerar revir inom för rennäringen särskilt olämpliga områden. En förutsättning för skyddsjakt bör dock vara att stammen som helhet i landet visar en positiv utveckling mot etappmålet (s. 42).

Vidare skrivs i propositionen att:

”Även utanför renskötselområdet bör skyddsjakt kunna tillåtas i begränsad omfattning innan etappmålet är nått. Det kan främst gälla enskilda individer i situationer med allvarliga skadeproblem som inte rimligen kan lösas på annat sätt. Också i en situation där vargstammen ökar snabbt kan det vara motiverat att möta lokala problem med

skyddsjakt. Givetvis är det också i dessa fall en förutsättning att vargstammen i landet som helhet visar en positiv utveckling.” (s. 43).

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket gör en bedömning utifrån flera olika aspekter i varje enskilt fall. Verket bedömer skadornas omfattning, under hur lång tidsperiod som skadorna skett, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skyddsjakt. Verket beaktar också vargstammens utveckling i landet som helhet samt vargarnas genetiska ursprung. Vidare bedömer verket om det går att identifiera särskilt skadegörande individer.

Naturvårdsverket beslutade den 20 december 2008 (dnr 411-6079-08) om skyddsjakt på en varg i Hasselforsreviret efter att sex hundar hade angripits under 13 månader. En vuxen hanvarg fälldes den 15 december. Därefter har ett angrepp inträffat på en gård i april 2009.

Att förebygga att varg skadar eller dödar jakthundar är svårt. En metod som prövas i förebyggande syfte samt är praktiskt möjlig och rimlig att tillämpa på självständigt arbetande jakthundar, är så kallade pinglor, d.v.s. en metallbjällra som fästs i hundens halsband och som kan avskräcka varg genom det främmande ljudet. Metoden torde kräva att samtliga hundar som används vid s.k. löshunds jakt, i ett stort geografiskt område, förses med pinglor. Det är på sikt möjligt att genomföra sådana insatser. Naturvårdsverket påtalar vikten av att Länsstyrelsen fortsättningsvis informerar om att dessa finns och ser till att pinglor finns tillgängliga och distribueras till jaktlagen. Viltskadecenter kommer att utvärdera pinglornas effekt. Resultatet av utvärderingen väntas bli klar under 2009/10.

Naturvårdsverket anser att det är av stor vikt att förebyggande åtgärder fortsätter vidtas i det aktuella området inte bara när det gäller jakthundar utan även för hägnade tamdjur. En mycket viktig del i arbetet är att utveckla dialogen med boende i trakter som fått problem. Att tillsammans med de som upplever problem bland annat diskutera olika förebyggande åtgärder.

Naturvårdsverket delar Länsstyrelsens och Viltskadecenters bedömning att avslå ansökan om skyddsjakt. En hund har dokumenterats skadad av varg under 2009.

Naturvårdsverket anser att skadorna är allvarliga för de som drabbats, men de skador som kan hänföras till de aktuella vargarna är i en omfattning som kan väntas vid en vargetablering i Mellansverige. Vidare går det inte att identifiera vargindivider som utmärker sig som speciellt skadegörande eller oskygga.

Naturvårdsverket avslår därför ansökan

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen i Värmlands län

Viltskadecenter

Jordbruksdepartementet

Miljödepartementet

Skandinaviska vargprojektet (Skandulv)

Rådet för rovdjursfrågor

Bilaga

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos länsrätten. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till länsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer